

Österbottens välfärdsområdes samkommunstyrelses svar på Laihela kommunstyrelses skrivelse

Fråga 1: Psykologsituationen i hela landet och även i vårt område är dåligt. I Laihela kommun har situationen blivit klart sämre framförallt efter augusti 2022. Till slutet av augusti 2022 kunde man i Laihela kommun tillgodogöra sig av bekanta köptjänstpsykologer med stöd av gamla avtal. Enligt ifrågavarande psykologer har samkommunen för Österbottens välfärdsområde inte varit i kontakt med dem varken före avtalen löpte ut eller efter att de hade löpt ut. Varför har samkommunen för Österbottens välfärdsområde inte försökt fortsätta samarbetet med ifrågavarande psykologer trots vetskapen om den rådande psykologbristen?

Svar:

På våren försökte man genom utannonsering få platserna i Laihela besatta och ifrågavarande personer lockades också att söka dessa befattningar. På hösten frågade man åter igen den andra personen om hen vill vara med och godkände då också tanken om köptjänster. Hen hade blivit godkänd till en specialiseringsutbildning och sade att hen inte hinner – hen hade sökt till utbildningen redan på våren.

Befattningarna har ledigförklarats igen – inga sökande. Undersökningar har köpts av den andra personen från och med början av hösten. Den ledande psykologen har placerat en ungdomspoolsresurs i ungdomsarbete 1 x vecka. Samtidigt har man haft som avsikt att noggrannare se över behovet och hur man ska framskrida i ärendet. När det gäller småbarn har man planerat ett undersökningssamarbete med familje-/barnrådgivningen i Vasa, men även där är resurserna begränsade. Dessutom har man förhandlat om att utveckla en stöddiskussionservice tillsammans med sammanslutningen Shortum.

På våren granskades avtalet av juristen och ett nytt avtal med tillbörliga justeringar upprättades. Det föregående avtalet var bristfälligt till vissa delar.

Den ledande psykologen har besökt Laihela med ca 2 veckors mellanrum. Hen tar emot barn som är på autismspektret. I Laihela finns en speciallärare som planerar ett utvecklingsprojekt via ministeriet.

Köptjänsterna kartlades i sin helhet i våras för att klargöra vilka aktörer som finns till buds och till vilket pris. Det här gjordes eftersom man med tanke på Österbotten som helhet måste skapa sig en bild av de aktörer och den service som finns till förfogande.

Fråga 2: Den reform och de förändringar som berör färdtjänsterna inom socialvården och funktionshindertjänsten väcker osäkerhet bland klienterna och de lokala taxiföretagarna. Hur ska man i och med den föränderliga situationen säkerställa kvaliteten i servicen och klienternas tillgång till tjänsterna men också att taxiföretagarna blir jämlikt behandlade?

Svar:

Välfärdsområdets styrelse beslutade 21.3.2022/56 § att utreda de färdtjänster som samtliga medlemskommuner, även Kronoby, tillhandahåller med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp och socialvårdslagen för att välfärdsområdet i enlighet med styrelsens beslut 16.12.2021/109 § ska kunna ordna den service som stöder rörligheten på jämlika grunder (i fortsättningen färdtjänster).

Under utredningsarbetet kom det fram att de nya datatekniska lösningarna som hänförs till färdtjänsterna inte kan tas i bruk före 1.1.2023. Samkommunstyrelsen i välfärdsområdet beslutade 30.08.2022/147§ att de enhetliga färdtjänsterna ska tas i bruk i hela välfärdsområdet 1.1.2023. Den anvisning som upprättats för år 2023 iaktar

gällande lagar. Anvisningen kommer att uppdateras ifall lagstiftningen ändrar på våren 2023.

I TeeSe Ab:s kontrakt om samordnad upphandling (nr 223154/13.5.2019) har man iakttagit att följande samfund jämte dottersamfund kan förbinda sig att bli användare: Vasa stad, Vasa sjukvårdsdistrikt samkommun (Österbottens välfärdsområde), Malax, Laihela och Korsholm kommuner, Närpes stad, Storkyro, Korsnäs och Vörå kommuner, Kristinestad samt andra samfund som genom direkt eller indirekt ägande i TeeSe Ab kan tillgodogöra sig av de avtal som konkurrensutsatts av den gemensamma upphandlingsenheten.

Avtalet som berör förmedlingsservice och avtalstrafik kan gälla oberoende av vilken aktör som ordnar denna service i fortsättningen. Avtalet är i kraft 1.1.2020-31.12.2024, och den trafik som ingår i den förmedlingsservice om vilket man avtalat kan utvidgas kvantitativt, geografiskt och kvalitativt i Österbotten landskap. Vasa stad, Korsholm kommun och social- och hälsovårdsområdet i Jakobstad började använda sig av Vasa Ula-taxis förmedlingsservice redan före välfärdsområdet bildades.

Under utredningsarbetet har man varit i kontakt med de taxiföretagare som varit intresserade av att tillgodogöra sig av avtalet i välfärdsområdet. Under utredningsarbetet kartlades intresset på kommun-/stadsnivå, vilket resulterade i följande: Kristinestad: 2 persontaxibilar (personbilar)/4 invabilar, Närpes: 1 personbil/5 invabilar, Kaskö 1 invabil, Korsnäs 1 invabil, Malax 1 personbil/8 invabilar, Laihela 4 personbilar/6 invabilar, Vörå: 6 personbilar/6 invabilar och Kronoby 13 personbilar/16 invabilar.

I och med den dominerande marknadsposition som Vasa Ula-taxi Ab får inom ramen för färdtjänsterna i Österbottens välfärdsområde har serviceproducenten i enlighet med konkurrenslagen en skyldighet att se till att avtalstrafikanterna bemöts likvärdigt vid förmedlingen av transporter.

TeeSe Ab:s kontrakt för samordnad upphandling (nr 223154/13.5.2019) inrymmer flera kvalitetsrelaterade faktorer, bland annat följande:

- Serviceproducenten förbinder sig att ha tillgång till tillräckligt med fordon för att servicen ska löpa smidigt. En bil ska alltid finnas att tillgås inom en rimlig tid, senast inom cirka 30 minuter från att en beställning har gjorts
- De fordon och chaufförer som används i avtalstrafik ska åtminstone uppfylla de krav som fastställs i lagen om transportservice (320/2017) Sörjer för skyldigheten att delta i uppföljningsmöten där man ser över servicen, kvaliteten, reklamationer och kundresponser som berör servicen men också ser över framtida servicebehov. Tillsär servicekvaliteten och utvecklar servicen tillsammans med beställaren för att uppnå en högklassig servicenivå som uppfyller den servicenivå som fastställts av beställaren. Förbinder sig att utveckla sin egen verksamhet under avtalsperioden i syfte att främja servicekvaliteten
- Följer regelbundet med servicekvaliteten bland annat med hjälp av kundresponssystemet och upplyser beställaren om resultaten. Svarar för att förmedlingsservicen, systemen, fordonsutrustningen och dataöverföringen under hela avtalsperioden fungerar på det sätt som fastställs i avtalet. För att uppfölja servicen och kvaliteten i servicen förbinder sig avtalsparterna och de samfund som tillgodogör sig av avtalet att delta i samarbetsmöten under avtalsperioden, vilka efter behov arrangeras åtminstone två gånger per år.

I den utredningsgrupp som tillsatts för färdtjänsterna finns representanter för förutom tjänsteinnehavare även för bland annat rådet för personer med funktionsnedsättning. Också kommunala handikappråd har hörts gällande organiseringen av färdtjänsterna. Denna form av delaktighet kommer att fortsätta, och dessutom planerar man bland annat att inför år 2023 informera gemensamt om de kommande förändringarna

tillsammans med handikappråden samt arrangera utbildning om gott bemötande och god betjäning under våren 2023 för de taxiförare som tillhandhåller färdtjänster.

När klienter i Laihela beställer färdtjänster/service som stöder rörligheten styrs beställningen från förmedlingscentralen till taxibilarna i Laihela. I samband med detta får avtalstrafikanten också uppgifter om klientens profil (de angelägenheter som särskilt ska iakttas i bemötandet av klienten). Om klienten har beviljats rätt att använda egen taxi kan hen beställa en färd direkt av taxin. En klient som beviljats rätt att använda invataxi kan beställa en taxi direkt via invataxin. Den taxi som mottagit beställningen anmäler transporten till förmedlingscentralen på grund av faktureringen.

Fråga 3: Förmansarbetet intar en central ställning i synnerhet i samband med förändringssituationer. Det här lyftes fram redan i Laihela kommuns tidigare skrivelse. Situationen har blivit bättre, men fortfarande lyfts bristen på dialog fram i synnerhet inom socialvården. Hur ska man i samkommunen för Österbottens välfärdsområde se till att det finns ett tillräckligt förmansstöd och informationsutbyte framförallt ifråga om socialavdelningen?

Svar:

Som redan är bekant präglades våren och stora delar av sommaren av omfattande personaladministrativa utmaningar och behovet av stöd till förmännen konstaterades tidigt. Stöd till förmännen i olika former har varit en prioriterad fråga under detta verksamhetsår och olika stödåtgärder har planerats och verkställts på olika nivåer. Bl. a ett stödpaket bestående av flera moduler har skapats för förmännen, den första modulen verkställdes före sommaren. Regelbundna förmansinformationstillfällen har ordnats varannan vecka och personalsektionen har fattat beslut kring linjedragning som underlättar förmannens arbete.

En utmaning som konkret påverkat samarbetet mellan personal och förman är svårigheterna att rekrytera närförmän. Speciellt inom socialvården har bristen på ledande socialarbetare varit påtaglig ända sedan organisationen inledde sin verksamhet och det har också funnits utmaningar i rekryteringen av närförmän till boenden i olika delar av organisationen. Bristen på legitimerade socialarbetare är inte unik för Österbotten, det är ett nationellt fenomen, men vår målsättning är att hitta lösningar som är hållbara i längden och som stärker förmansstrukturen. Förmansstrukturen är dimensionerad i enlighet med personalmängden, men tillgången på förmän och det förändrade sätt att leda som en allösterbottnisk organisation förutsätter är utmaningar som kräver tid att lösa.

Fråga 4: I kommunens påverkansorgan har frågor ställts om den framtida närståendevården och hur man ska få tillräckligt med information i praktiska frågor. Hur ska man i samkommunen för Österbottens välfärdsområde se till att närståendevårdare informeras tydligt och i tillräcklig omfattning? Kan man årligen arrangera kommunspecifika informationsmöten för närståendevårdare?

Svar:

Österbottens välfärdsområde anser att närståendevården är en viktig tjänst som bör utvecklas och utvidgas. I välfärdsområdet finns det kontaktpersoner som ständigt kan stöda och informera närståendevårdarna i hela området. Vi kan kartlägga behovet av ett årligt informationsmöte och vid behov arrangera informationsmöten för de nuvarande och framtida närståendevårdarna.

Fråga 5: Med tanke på främjandet av kvaliteten och effektiviteten i servicen är det viktigt att vårdkedjorna fungerar. Dessutom måste de mänskliga faktorerna tas i beaktande bland annat när det gäller placeringen av tjänsterna. Laihela kommun ber att man ska beakta möjligheten att öka antalet vårdplatser på rehabiliteringsavdelningen vid hälsocentralen i Laihela genom praktiska arrangemang. Med en dylik åtgärd kunde man förbättra möjligheterna att utskriva Laihelabor men också minska trycket på rehabiliterings-/vårdavdelningarna i grannkommunerna.

Svar:

Vårdavdelningshelheten ska kartläggas i samband med utredningen av servicenätet i Österbottens välfärdsområde. Den här utredningen ska enligt planerna färdigställas 5/2023. Inget mer specifikt svar kan ges för tillfället.